

УДК 343.163

Г. А. Ніколайчук
аспірант кафедри кримінального процесу та криміналістики
Львівського національного університету імені Івана Франка

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА В ПРОЦЕСІ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ

У Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки (розділ 2), схваленої Указом Президента України від 20 травня 2015 року № 276/2015 було звернено увагу на «приведення повноважень та діяльності органів прокуратури до європейських стандартів». Значною мірою це вже зроблено у новому чинному Законі України «Про прокуратуру». Сформована нещодавно в Україні нова нормативна модель прокурорської діяльності спрямована на забезпечення охорони прав та законних інтересів учасників кримінального провадження, законності, що зумовлює зміст його кримінально-процесуальної діяльності.

Метою статті є дослідження проблемних аспектів діяльності прокурора під час судового розгляду.

Виклад основного матеріалу. Головними причинами зміни прокурором обвинувачення у суді є: 1) поверхова чи непрофесійна діяльність слідчого; 2) фіксація доказів у ході досудового розслідування із порушенням норм кримінального процесуального закону, у зв'язку із чим вони визнаються судом недопустимими (ч.3 ст. 62 Конституції України, статті 86, 87 КПК України); 3) висунення обвинувачення у вчиненні більш тяжкого кримінального правопорушення порівняно із даними обвинувального акту; 4) висунення особі за окремими епізодами злочинної діяльності недоведеного обвинувачення; 5) залишення слідчим та прокурором без належної перевірки версій, висунутих обвинуваченням на свій захист; 6) неправильна або надмірна кваліфікація (так звана «кваліфікація із запасом») діянь обвинуваченого за відповідними нормами кримінального закону; 7) неправильне викладення змісту кваліфікуючих ознак злочину; 8) неправильне встановлення характеру і розміру матеріальної шкоди, завданої діянням обвинуваченого; зміну свідками, потерпілими, іншими учасниками процесу під час судового розгляду своїх показань стосовно обставин вчинення кримінального правопорушення; 9) одержання у суді нових, невідомих раніше доказів, якщо вони не потребують перевірки шляхом проведення досудового розслідування.

Під зміною обвинувачення можна розуміти, наприклад: 1) зміну кваліфікації злочинного діяння; 2) пом'якшення окремих формулювань; 3) виключення деяких епізодів багатоепізодного злочину; 4) зменшення обсягу обвинувачення у часі, просторі, розмірах, наслідках; 5) виклю-

чення кваліфікуючих ознак, обставин, що обтяжують відповідальність, судимостей тощо.

Можна виділити такі види зміни обвинувачення: 1) ті, що передбачають зміну обсягу обвинувачення *без зміни правової кваліфікації* вчиненого (наприклад, встановлення під час судового розгляду іншого часу вчинення кримінального правопорушення, аніж той, що був зазначений в обвинувальному акті тощо); 2) ті, що передбачають зміну обсягу обвинувачення, *що тягне за собою зміну кваліфікації* кримінального правопорушення (наприклад, встановлення того, що кримінальне правопорушення було вчинено через необережність, а не з прямим умислом тощо); 3) ті, що передбачають *зміну правової кваліфікації без змін в обсязі обвинувачення* (таке можливо, наприклад, у разі помилкового зазначення однієї частини статті Особливої частини КК України замість іншої тощо).

Крім того, науковці поділяють зміну публічного обвинувачення прокурором залежно від того, чи має вона місце у бік обтяження або у бік пом'якшення кримінальної відповідальності [1, С. 104].

Кримінальним процесуальним законодавством не визначено кількість можливих змін обвинувачення прокурором у суді. За таких умов та за наявності обґрунтованих підстав прокурор може змінювати обвинувачення навіть декілька разів. Зміна обвинувачення здійснюється прокурором шляхом складення нового обвинувального акту (у якому міститься формулювання зміненого обвинувачення).

Європейський суд з прав людини зазначає, що інформація про пред'явлене обвинувачення (включаючи правову оцінку даного діяння), повинна бути пред'явлена або до судового засідання (в обвинувальному акті) або, як мінімум, у ході судового розгляду іншими засобами (наприклад, шляхом офіційного доповнення чи зміни обвинувачення) [2]. У разі зміни кваліфікації у ході судового розгляду обвинуваченому повинна бути надана можливість здійснення його права на захист практичним і ефективним способом у належний строк [3]. КПК не дає відповіді на питання про те, яким повинен бути алгоритм дій суду у випадку, коли потерпілий не з'явився у судове засідання у випадках: 1) коли є інформація про отримання ним повістки; 2) коли таких відомостей нема. Тут треба діяти із урахуванням наступного: обвинувачення, що може бути підтримане потерпілим у разі

зміни обвинувачення прокурором, має ознаки субсидіарного. У субсидіарному ж обвинуваченні тільки повторне неприбуття у судові засідання потерпілого без поважних причин (чи без повідомлення про причини неприбуття) прирівнюється до його відмови від обвинувачення і має наслідком закриття кримінального провадження за відповідним обвинуваченням.

Відповідно, при зміні обвинувачення (за аналогією) існує необхідність повторного повідомлення потерпілого, і у разі відсутності його волевиявлення розцінювати це як відсутність бажання підтримувати обвинувачення у раніше пред'явленому обсязі. Якщо у матеріалах справи нема підтвердження отримання потерпілим копії обвинувального акту, повістки про виклик (або ознайомлення з їх змістом в інший спосіб), суд з метою забезпечення інтересів потерпілого має вжити заходів до повідомлення його через засоби масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження, а саме: 1) опублікувати повістку й повідомлення про те, що прокурор подав змінений обвинувальний акт; 2) роз'яснити право підтримувати обвинувачення у раніше пред'явленому обсязі. Відповідно, у такому разі потерпілий вважається таким, що ознайомлений зі своїм правом підтримувати обвинувачення у раніше пред'явленому обсязі. У разі ж відсутності його волевиявлення це слід розцінювати як відсутність бажання підтримувати обвинувачення у раніше пред'явленому обсязі.

Складним внаслідок нормативної новизни є повноваження прокурора про початок провадження щодо юридичної особи. Слід зазначити, що законодавець стосовно юридичної особи термін «обвинувачення не використовує». Однак варто підтримати висловлену в юридичній науці точку зору, відповідно до якої початок провадження щодо юридичної особи є здійсненням кримінального переслідування [4, С. 132] та визнати обвинувальний характер діяльності прокурора стосовно юридичної особи. Враховуючи процесуальну взаємозалежність між реагуванням держави на вчинення злочину фізичною особою (яка є уповноваженою особою юридичної особи) та початком провадження щодо юридичних осіб (що відображено у положеннях ч.8 ст. 214 КПК України, де йдеться про одночасність провадження щодо юридичної особи із відповідним кримінальним провадженням, у якому особі повідомлено про підозру, та ч.3 ст. 284 цього ж Кодексу, де вказано на можливість закриття провадження щодо юридичної особи у разі закриття кримінального провадження чи ухвалення виправдувального вироку щодо уповноваженої особи юридичної особи), можна зробити висновок, що трансформується обвинувачення стосовно фізичної особи. Воно стає ускладненим внаслідок: 1) інкримінування особі кримінально-правових дій від імені та в інтере-

сах (або від імені) юридичної особи; 2) можливості застосування додаткових заходів кримінально-правового характеру; 3) доказування підстав їх застосування. Таке обвинувачення не без підстав пропонують іменувати подвійним (внаслідок його здійснення одночасно і щодо фізичної, і щодо юридичної особи) [5, С. 87].

Визнавши зібрані докази достатніми для висунення додаткового обвинувачення та складання обвинувального акту (а також для початку провадження щодо юридичної особи), прокурор повинен повідомити обвинуваченого (його захисника та законного представника), потерпілого (його представника та законного представника), цивільного позивача (його представника та законного представника), цивільного відповідача (його представника), представника юридичної особи про відкриття сторонам матеріалів та надання доступу до них. При цьому порядок відкриття сторонам матеріалів, надання доступу до них та порядок ознайомлення відбувається із додержанням вимог, передбачених ст. 290 КПК України. Після того, як сторони ознайомляться із матеріалами, до яких їм було надано доступ, а також після відкриття ними одна одній додаткових матеріалів, отриманих до (або під час) судового розгляду, прокурор: 1) складає новий обвинувальний акт (у якому викладає додаткове обвинувачення поряд із першим); 2) передає його до суду. Копію обвинувального акта під розписку прокурор повинен надати обвинуваченому (його захиснику, законному представнику) та захиснику особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного або виховного характеру. Після підготовки до захисту проти додаткового обвинувачення у встановлений судом термін судові провадження починається із підготовчого судового засідання, де головуючий з'ясовує в учасників їхню думку стосовно можливості призначити судовий розгляд. Необхідність повторного дослідження доказів, які вже були досліджені судом до висунення додаткового обвинувачення, може бути здійснено тільки у разі визнання судом такої необхідності. Нове дослідження доказів, що уже досліджувалися судом по початку провадження щодо юридичної особи, може бути здійснене за клопотанням представника такої юридичної особи тільки у разі визнання такої необхідності судом. Отже: 1) одержавши під час судового розгляду інформацію про можливе вчинення обвинуваченим іншого кримінального правопорушення, щодо якого обвинувачення не висувалося та яке тісно пов'язане із первісним, і їх окремий розгляд неможливий (а так само встановлення наявності підстав для застосування кримінально-правових заходів до юридичної особи), прокурор вправі звернутися до суду із вмотивованим клопотанням про необхідність висунення додат-

кового обвинувачення в одному провадженні із первісним та/або про початок провадження щодо юридичної особи; 2) законом не передбачено можливість оскарження ухвали про відмову у задоволенні клопотання про порушення питання щодо висунення додаткового обвинувачення (чи про початок провадження щодо юридичної особи) під час судового розгляду; 3) прокурор (за винятком Генерального прокурора), який брав участь у судовому розгляді і за клопотанням якого було відкладене судове засідання, подає клопотання про висунення додаткового обвинувачення (чи початок провадження щодо юридичної особи під час судового розгляду) на вирішення прокурору вищого рівня; 4) визнавши зібрані докази достатніми для висунення додаткового обвинувачення та складання обвинувального акта (а також для початку провадження щодо юридичної особи), прокурор повинен повідомити осіб, інтересів яких це стосується, про відкриття сторонам матеріалів та надання доступу до них; 5) після підготовки до захисту проти додаткового обвинувачення у встановлений судом термін, судове провадження починається із підготовчого судового засідання; 6) необхідність повторного дослідження доказів, які вже були досліджені судом до висунення додаткового обвинувачення (по початку провадження щодо юридичної особи), здійснюється тільки у разі визнання судом такої необхідності. Відмова прокурора від підтримання публічного обвинувачення можлива лише за таких підстав: 1) коли не встановлено подію злочину; 2) коли у діянні обвинуваченого нема складу злочину; 3) коли не доведено участь обвинуваченого у вчиненні злочину. Тобто, відмова прокурора від підтримання публічного обвинувачення повинна відбуватися фактично у всіх ситуаціях, коли у ході судового розгляду будуть виявлені підстави для ухвалення виправдувального вироку. Відмова від підтримання публічного обвинувачення означає: 1) заперечення обвинувачення у матеріально-правовому сенсі; 2) фактичне припинення обвинувачення у кримінально-процесуальному сенсі. З огляду на те, що обсяг діяльності, який становить зміст відмови прокурора від підтримання публічного обвинувачення, може бути різним, у юридичній літературі виділяють різновиди такої відмови: 1) повна; 2) часткова [6, с. 103]. Постає також питання про те, чи передбачає закон для прокурора можливість відмови від обвинувачення лише у рамках етапу дослідження доказів чи, як стверджують окремі дослідники, до початку судового слідства [7, с. 96]. Буквальний спосіб тлумачення положень ч.1 ст. 340 КПК дозволяє стверджувати, що переконання прокурора про невинуватість особи може настати лише «в результаті» судового розгляду, а не «під час» судового розгляду (коли йдеться, наприклад, про можливість зміни обви-

нування в суді – ч. 1 ст. 338 КПК) [8, с. 37]. Вказівка законодавця на результати судового розгляду виключає можливість прокурора відмовитися від публічного обвинувачення як одразу після відкриття судового засідання, так і до закінчення дослідження доказів, що будуть надані суду. Отож, виходячи із аналізу ч. 1 ст. 340 КПК України слід зробити висновок про те, що відмова прокурора від підтримання публічного обвинувачення (та поява субсидіарної форми обвинувачення) можливі лише за результатами судового розгляду (тобто після закінчення судового розгляду як етапу, в межах якого відбувається з'ясування обставин кримінального правопорушення і дослідження представлених доказів сторонами). До типових проблем, із якими стикається прокурор, який бере участь у судовому слідстві, належить *усунення суперечностей у доказах*. Докази у кримінальному провадженні повинні становити собою логічний зв'язок, ланки якого зв'язані між собою й повністю узгоджені, взаємно доповнюють та підтверджують один одного. Випадіння хоча б однієї із цих ланок із загального ряду не дозволяє достовірно підтвердити винуватість обвинуваченого (що є необхідним для винесення обвинувального вироку). У змагальному процесі нерідко виникають ситуації, за яких внаслідок активності сторони захисту докази, на яких ґрунтується обвинувачення, починають виглядати як такі, що суперечать матеріалам кримінального провадження. Поряд із детальним дослідженням кожного доказу окремо велике значення має перевірка суперечливих доказів (внутрішньо суперечливих або ж таких, що не узгоджуються з іншими фактичними даними). Для усунення суперечностей у показаннях обвинувачених, свідків, потерпілих можуть оголошуватися раніше дані ними показання. Для підтвердження достовірності показань (у тому числі усунення сумнівів щодо їх доброякісності, відповідності конструкції обвинувачення, спростування аргументів сторони захисту про їх суперечливість) на допитах широко використовуються схеми, графіки, креслення, фотографії, відеозаписи (та інші наочні матеріали). Такі ситуації обумовлені обставинами різного характеру: посилення протидії правосуддю з боку лідерів та активних учасників злочинних угруповань, професійних злочинців; розширенням можливості сторони захисту у кримінальних провадженнях. Найчастіше змінам піддаються показання обвинувачених, свідків, потерпілих. Проблемні ситуації даного класу тісно пов'язані із розглянутими раніше. Так, у результаті відмови від своїх показань «основного» свідка обвинувачення може виникнути ситуація неповноти доказової бази, представленої слідством, суперечності існуючих доказів (або і того, й іншого). Відповідно, тактичні прийоми, застосовувані прокурора-

ми у проблемних ситуаціях усіх трьох зазначених типів, багато у чому співпадають. Тобто працюючи із доказами, що змінилися в судовому розгляді, прокурори піддають їх деталізації, поглибленому аналізу, заявляють клопотання про оголошення показань, даних у ході досудового розслідування, за необхідності та можливості представляють нові фактичні дані. При цьому першочергового значення слід надати з'ясуванню причин та умов зміни показань. Деколи цьому можуть сприяти об'єктивні фактори, пов'язані, передусім, зі спливом часу. Адже від допиту на досудовому розслідуванні до допиту в ході судового слідства деколи проходить значний час. У складних багатоепізодних, групових справах це може бути багато місяців, а деколи – й років. З огляду лише на цю причину чимало інформації з пам'яті може зникнути, трансформуватися, видозмінитися під впливом подій та фактів, що трапилися після давання початкових (у ході досудового розслідування) показань. Взагалі ж, процес забування, зникнення з пам'яті якось деталей (навіть тих, що мають істотне значення для справи) є неминучим. Ситуація може ускладнюватися сильним емоційним фоном, що часто виникає при сприйнятті людьми події злочину (чи іншого суспільно небезпечного діяння). У подібних випадках явище ремінісценції (відновлення у пам'яті тимчасово забутої інформації) уже може й не статися. Окрім того, оскільки мова йде про докази, що мають вербальну форму, прокурор повинен вільно орієнтуватися у тонкощах міжособистісної взаємодії, вміти професійно аналізувати мотивацію, історію, механізм взаємовідносин даного свідка, потерпілого, обвинуваченого з іншими людьми, логіку впливу одних людей на інших, динаміку конфліктів, що виникають між ними. Нарешті, у розглядуваних ситуаціях дуже важливо вміти аналізувати та досліджувати не лише самі докази, що були піддані змінам, але й умови, обстановку їх отримання. Виступу прокурора повинна передувати детальна підготовка (яка зазвичай починається ще при вивченні матеріалів кримінального провадження). Досвідчений прокурор на цій стадії, прогностично оцінюючи ситуацію, починає вибудовувати систему аргументів та контраргументів, необхідних йому для використання не тільки у ході судового слідства, але й у дебатах. Деякі прокурори, вивчаючи матеріали кримінального провадження, уже готують тези, конспекти текстів обвинувальної промови. Оскільки мова йде про мистецтво промови у суді (тобто про справу суто творчу), дати якісь однозначні «рецепти» тут неможливо. Яким має бути варіант промови (її тези, конспект тощо) кожен прокурор повинен вирішувати самостійно, враховуючи при цьому обставини конкретної справи, а також виходячи із своїх здібностей, досвіду, знань. В юридичній літературі стверджують-

ся, що із урахуванням особливостей кримінального провадження та власних якостей (як-от, здатність до імпровізацій та експромтів, швидкості реакції), професійної підготовки, обсягу умінь, навиків, знань, прокурор може скористатися й таким варіантом підготовки промови, як складення плану подумки та виступ експромтом [9, с. 84]. Отже, із урахуванням вищезазначеного, можливі такі варіантами підготовки промов: 1) написання промови повністю; 2) складення письмового плану; 3) складення письмових нотаток; 4) підготовка тез виступу [10, с. 19]. Але у будь-якому випадку приготування до наступного виступу у дебатах повинні бути зроблені ще на етапі ознайомлення із матеріалами кримінального провадження. Цей процес стає більш інтенсивним у ході судового слідства (де обвинувачення та докази, що підтверджують його, проходять випробовування на міцність в умовах змагальності сторін). В обвинувальних промовах використовуються такі прийоми, як орієнтування на почуття, емоційну сферу суддів, усіх присутніх у залі судового засідання. Прийоми, розраховані на те, аби викликати почуття, найбільш доцільні у вступній частині промови, при суспільно-політичній оцінці вчиненого, особливо – при характеристиці особи обвинуваченого. Емоційно забарвленою може бути закінчення обвинувальної промови. Водночас, навряд чи можна розраховувати на значні результати при застосуванні прийомів емоційного впливу в ході аналізу та оцінки доказів, юридичної кваліфікації вчиненого. Взагалі прокурору, який виступає у суді, не слід забувати відомого виразу: «Емоції – ворог інформації». Можливо, у ньому міститься деяке перебільшення, але й, безсумнівно, міститься й значна доля істини. Емоції в обвинувальній промові не тільки допустимі, але деколи дуже важливі і ефективні. Однак недотримання міри при використанні прийомів емоційного впливу може обернутися хибною патетикою, пустою порожньою декламацією, що приводять до «ефекту бумеранга», до результатів, які прямо протилежні тим, яких прагнув судовий оратор. З приводу тривалості промови прокурора, звісно ж, не може бути ніяких готових «рецептів», що підходять на усі випадки життя. Широко відомим є випадок, коли видатний судовий оратор Ф.Н. Плевако, виступаючи у дебатах, обмежився лише однією фразою і добився успіху. Водночас є немало випадків, коли тривалість промови прокурорів-обвинувачів тривала й кілька годин. Певно, промова повинна тривати стільки, скільки потрібно для того, аби переконати суд прийняти позицію прокурора. Це для адвоката стислість є «мачухою гонорарів» (і то не завжди), а для прокурора – це «сестра таланту». Експресивна та логічна (раціональна) складові промови прокурора повинні бути збалансовані. Виразність, експресивність промови про-

курора повинні поєднуватися із певною часткою «офіціозу». У протилежному випадку прокурор може перетворитися на балакуна (що є несумісним із його статусом публічного обвинувача).

Висновки. Відмова прокурора від підтримання публічного обвинувачення – це різновид зміни правової позиції прокурора у суді першої інстанції, який передбачає заперечення прокурором обґрунтованості публічного обвинувачення та припинення прокурором обвинувальної діяльності, наслідками якого є закриття кримінального провадження судом або набуття ним статусу приватного залежно від правової позиції потерпілого.

Література

1. Колодчин В. В., Туманянц А. Р. Повноваження прокурора в судовому провадженні у першій інстанції: монографія. Харків: ТОВ «Оберіг», 2016. 228 с.
2. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Брумареску проти Румунії» (*Brumarescu v. Romania*) від 28.11. 1998 року.
3. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Оджалан проти Туреччини» (*Öcalan v. Turkey*) № 46221/99 від 12 травня 2005 р.
4. Гловюк І. В. Кримінально-процесуальні функції: теоретико-методологічні засади і практика реалізації: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.09 /Одеса, 2016. 602 с.
5. Гринюк В. О. Функція обвинувачення в кримінальному судочинстві України: правові, теоретичні та практичні проблеми реалізації: дис. ... докт юрид. наук: 12.00.09 / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2017. 453 с.
6. Грушевська М. І. Поняття та загальна характеристика відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення. *Наук. вісник Херсонського держ. ун-ту*. 2016. Випуск 3. Том.2. С. 100-103.
7. Гаркуша А. Г. Окремі аспекти процесуального керівництва прокурора під час досудового розслідування. *Прокуратура України в умовах європейської інтеграції*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 19 травня 2016 р. Київ: Нац. акад. прокуратури України, 2016. С. 84–85.
8. Підтримання прокурором державного обвинувачення / Л.Р. Грицаєнко та ін. ; за заг. ред. Г.П. Середи. Київ: Юридична думка, 2010. 656 с.
9. Семененко М. Э. Проблемы уголовного преследования, осуществляемого прокурором в суде: дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Москва, 2001. 224 с.
10. Кириллова Н. П. Поддержание государственного обвинения в суде. СПб., 2003. 147 с.

Анотація

Николайчук Г. А. Проблемні аспекти діяльності прокурора в процесі судового розгляду. – Стаття.

У статті досліджено проблемні аспекти діяльності прокурора під час судового розгляду. Зокрема, наго-

лошується на обов'язковості приведення повноважень та діяльності органів прокуратури до європейських стандартів, які зазначені у Стратегії реформування судочинства, судочинства суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки (розділ 2), схваленої Указом Президента України від 20 травня 2015 року № 276/2015. Зазначається, що сформована нещодавно в Україні нова нормативна модель прокурорської діяльності спрямована на забезпечення охорони прав та законних інтересів учасників кримінального провадження, законності, що зумовлює зміст кримінально-процесуальної діяльності прокурора. З'ясовуються головні причини зміни прокурором обвинувачення у суді та визначаються їх види. Автор доходить висновку, що відмова прокурора від підтримання публічного обвинувачення – це різновид зміни правової позиції прокурора у суді першої інстанції, який передбачає заперечення прокурором обґрунтованості публічного обвинувачення та припинення прокурором обвинувальної діяльності, наслідками якого є закриття кримінального провадження судом або набуття ним статусу приватного залежно від правової позиції потерпілого.

Ключові слова: проблемні аспекти діяльності прокурора, судовий розгляд, зміна прокурором обвинувачення у суді, правова позиція прокурора.

Аннотация

Николайчук Г. А. Проблемные аспекты деятельности прокурора в процессе судебного разбирательства. – Статья.

В статье исследованы проблемные аспекты деятельности прокурора в ходе судебного разбирательства. В частности, отмечается обязательность приведения полномочий и деятельности органов прокуратуры к европейским стандартам, указанным в Стратегии реформирования судочинства, судопроизводства и смежных правовых институтов на 2015–2020 годы (раздел 2), одобренной Указом Президента Украины от 20 мая 2015 № 276 / 2015. Отмечается, что сложившаяся недавно в Украине новая нормативная модель прокурорской деятельности, направленная на обеспечение охраны прав и законных интересов участников уголовного судопроизводства, законности, предопределяет содержание уголовно-процессуальной деятельности прокурора. Выясняются основные причины изменения прокурором обвинения в суде и определяются их виды. Автор приходит к выводу, что отказ прокурора от поддержания публичного обвинения – это разновидность изменения правовой позиции прокурора в суде первой инстанции, предполагает отрицание прокурором обоснованности публичного обвинения и прекращения прокурором обвинительной деятельности, последствиями которого является закрытие уголовного производства судом или приобретения им статуса частного в зависимости от правовой позиции потерпевшего.

Ключевые слова: проблемные аспекты деятельности прокурора, судебное разбирательство, изменение прокурором обвинения в суде, правовая позиция прокурора.

Summary

Nikolaychuk G. A. Problematic aspects of the prosecutor's activity in the process of trial. – Article.

The article examines the problematic aspects of the prosecutor's activities during the trial. In particular, it emphasizes the need to bring the powers and activities of the prosecutor's office to European standards, which are specified in the Strategy for Reform of the Judiciary, Judiciary and Related Legal Institutions for 2015–2020 (Chapter 2), approved by Presidential Decree of May 20, 2015 № 276 / 2015. It is noted that the newly formed in Ukraine new regulatory model of prosecutorial activity is aimed at ensuring the protection of the rights

and legitimate interests of participants in criminal proceedings, legality, which determines the content of its criminal procedure. The main reasons for the prosecutor's change of charges in court are clarified and their types are determined. The author concludes that the prosecutor's refusal to uphold the public prosecution is a kind of change in the prosecutor's legal position in the court of first instance, which involves the prosecutor denying the validity of the public prosecution and the prosecutor's termination of prosecution, which results in the court legal position of the victim.

Key words: problematic aspects of the prosecutor's activity, trial, change of charges by the prosecutor in court, legal position of the prosecutor.